

Ramon Gironès Blanch Llicenciat en Història

«Kum era una ciutat estratègica durant la Segona Guerra Púnica»

Entrevista

Restitució en 3D. L'autor realitza aquesta proposta interpretativa en el seu llibre sobre l'arquitectura de la ciutat ibèrica Kum-Castellet de Banyoles, a Tivissa

J. JOAQUIM BUJ ALFARA
TIVISSA

Ramon Gironès Blanch (la Fatarella, 1975) és llicenciat en Història (UNED) i màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). El treball acadèmic *Arquitectura i urbanisme al territori de la Il·lervània septentrional a l'ibèric ple (450-425 a 200 aC)*. *El cas de la ciutat de Kum-Casteller de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre)* li ha permès obtenir el XXI Premi d'Assaig Artur Bladé i Desumvila, que convoca el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre (CERE) de forma biennal.

Què representa haver guanyat el Premi?

És un gran honor i motiu d'orgull, tant a títol personal com en l'àmbit familiar. És un dels pocs premis de recerca que es convoquen a les Terres de l'Ebre. Si miro els premiats d'anteriors edicions són noms que ho diuen tot per si sols, al seu costat em sento un afortunat i un privilegiat.

Principals novetats que aporta el llibre?

Recull tota la recerca practicada al Castellet de Banyoles, centrada en els aspectes arquitectònics i urbanístics, des de les dues primeres campanyes d'excavacions dutes a terme per l'estudiós ti-vissà Lluís Brull Cedó en 1930 fins a les darreres campanyes que, des de fa 25 anys porta a terme el Grup de Recerca sobre l'Arqueologia de la Complexitat i els Processos d'Evolució Social de la Universitat de Barcelona (GRACPE-UB). Sense oblidar-se de les troballes que es produeixen de forma fortuïta a la primera meitat del segle XX, entre elles el Tresor de Tivissa format, entre altres objectes, per diverses pàteres i vasos. L'obra revisa les cronologies de les troballes i amplia la informació sobre on es localitzaren i de quina manera. Parla de la participació de l'il·lustre arqueòleg el Dr. Pere Bosch Gimpera en les dues campanyes del 1930, qui fou posteriorment con-



Ramon Gironès mostrant el llibre al Castellet de Banyoles, situat al municipi de Tivissa. FOTO: JOAN REVILLAS



«El Castellet de Banyoles és un assentament de primer ordre, que podia controlar un vast territori»

«Recull tota la recerca practicada al Castellet de Banyoles, centrada tant en els aspectes arquitectònics com en els urbanístics»

seller de Justícia de l'executiu de Lluís Companys durant la Guerra Civil. Citant autors clàssics com Polibi, Titus Livi i Apià segueix la petjada sobre la gènesi, la pervivència i la destrucció de la ciutat de Kum-Castellet de Banyoles en-

tre el darrer terç del segle III aC i l'inici del segle II aC. Duu a terme diferents hipòtesis de treball sobre la interpretació de l'espai i diverses propostes de restitucions arquitectòniques interpretatives en 3D de la zona d'entrada a la ciutat i el barri nord-oest.

Era important la ciutat de Kum?

Està considerat un assentament de primer ordre, que podria controlar un vast territori, situat a la riba esquerra de l'Ebre, al límit fronterer establert en el riu Ebre pel tractat del 226 aC entre romans i cartaginesos pels quals uns i altres no podien creuar el riu amb finalitats bèl·liques.

Comercialitzava amb els productes de la zona?

A tall d'exemple, el treball inclou uns mapes de visibilitat acumulada traçats a partir de l'altura hipotètica de les torres pentagonals i des de diferents punts del perímetre del pas de ronda de la muralla en què destaca el control visual sobre la zona minera del Priorat a fi de relacionar-ho

amb el control de l'extracció de galena argentífera per a produir plom i plata. Les excavacions han documentat evidències de forns metal·lúrgics, toveres, nòduls de galena argentífera, escòries de plom i plata, un lingot troncocònic de plom, etc. Aquests productes serien distribuïts si més no entre la població local, assentaments dependents i veïns i possiblement entre els cartaginesos, els romans i els grecs. La gènesi de la ciutat té lloc en una data no molt llunyana en el temps a l'inici de la Segona Guerra Púnica el 218 aC. Un conflicte que afecta el Mediterrani central i occidental. El control d'una ciutat productora de plom i plata era una qüestió estratègica per ambdues potències enfrontades, Roma versus Cartago.

La restitució en 3D és aplicable a les visites guiades o propostes pedagògiques?

I tant! Tot suma. Poden servir en els dos casos per fer més entenedores les restes conservades in situ i més atractives les propostes.